

IJzersterke verhalen van Rob Verschuren

door Jan-Hendrik Bakker

Je komt het niet zo vaak tegen, eigenlijk nooit, dat literaire auteurs hun motto rechtstreeks aan Tolkien ontleen. De schrijver van 'De Hobbit' en 'In de ban van de Ring' doet in de wereld van de hoge kunst niet helemaal mee, evenmin als topauteurs als Steven King of Bob Dylan (al kreeg de laatste nu wel erkenning uit Stockholm, eindelijk). Rob Verschuren pakte de titel van zijn verhalenbundel 'Stromen die de zee niet vinden' uit een van de grote ballades die de Ring rijk is. De regels waar deze titel uitkomt gaan over onderweg zijn en nergens aankomen. Verschuren had ze niet mooier kunnen kiezen, maar daarover straks meer.

Eerst de auteur. Rob Verschuren debuteert op zijn 63ste met een verhalenbundel; rijkelijk laat, maar wie slechts één verhaal gelezen heeft weet al direct dat de man zijn hele leven lang geschreven moet hebben. Zo trefzeker van stijl, sfeertekening en compositie zijn deze verhalen. Het is de verdienste van zo'n ouderwets instituut als het Haagse literaire tijdschrift *Extaze* dat Verschuren zijn verhalen nu heeft kunnen bundelen, al klinkt dat raar uit de pen van iemand die verbonden is aan het blad dat hij prijst. Maar dat moet dan maar, ik had precies hetzelfde gezegd wanneer ik nog nooit van het blad had gehoord.

Zwerver

Verschuren zelf moet een verstokte globetrotter zijn, iemand die vele landen heeft gezien, niet als toerist maar omdat het leven van hem blijkbaar een zwerver heeft gemaakt. Tegenwoordig woont hij in Vietnam, maar eerder was dat in België, India en Frankrijk. En overal waar hij kwam diende de verhaalstof zich aan, mensen die hun levens leiden, of beter, die door het leven ergens heen worden geleid, en dat is bijna nooit de zee. Eigenlijk dus net zo als het de schrijver van deze verhalen is vergaan.

Wat Verschuren tot een verhalenverteller pur sang maakt, is de volkomen natuurlijke, ongekunstelde setting in combinatie met het vermogen de zintuigen van de lezer direct te raken. In het eerste verhaal 'Schroeven' bij

voorbeeld drinkt een man een borrel. Hij zit 'met hoge rug over zijn glaasje gebogen, dat hij tussen zijn handen houdt alsof hij bang is voor diefstal'. Zo'n man zie je onmiddellijk voor je. Zijn verhalen staan vol met dit soort zinnen en nooit lijken ze bedacht of opgelegd.

Kleine levens

De verhalen gaan soms over niet meer dan kleine gebeurtenissen in kleine levens waar andere mensen zich nooit druk over zullen maken, soms zijn de verhalen parabellen die in de slotlinea een belletje laten klinken dat het verhaal opeens optilt. Zoals over een Aziatische man die al zijn spaarcenten heeft geïnvesteerd in een zanglijster, maar ach, het beestje wil niet zingen en de droom van de man verzuurt pijnlijk. Totdat er op een dag een prachtig gekweel klinkt uit de boom waar de kooi met de lijster hangt. Overmand door het geluk gaat de man kijken, en ziet hoe een vrije lijster uit de boom opwiekt. Zeer sterk is ook 'De blinde man in de herberg met het uitzicht'. In dit type verhaal kan Verschuren zich meten met Borges.

De titel wordt op bijzondere wijze waargemaakt in de eveneens Borges-achtige vertelling 'Boot in de woestijn', die wel heel letterlijk genomen dient te worden. Deze boot die letterlijk door de woestijn wordt gezeuld zal de zee nooit vinden, het verhaal eromheen is ingenieus. Wie Maarten Biesheuvels debuteert 'Brommer op zee' kent, kan dubbel genieten. Verschuren lijkt me niet de man die Biesheuvels verhaal niet gekend heeft, maar er juist mee speelt. 'Veelbelovend' zou een ongepast cliché zijn bij dit debuut. Iemand die de zestig ruim gepasseerd is heeft al een heel schrijverschap achter zich. Ging het met Frits Hotz niet net zo? Ik hoop van harte dat Verschurens talent dezelfde weg zal gaan.

Rob Verschuren, *Stromen die de zee niet vinden*, ISBN 978 90 6265 945 6, In de Knipscheer, € 19,50

Bron: *Den Haag Centraal*, 23 februari 2017